

Bocian biały *Ciconia ciconia* i ptaki strefowe

Farma Wiatrowa Trzciniec

Ewa i Wojciech Mrugowscy

WŁAŚCICIEL

Wojciech Mrugowski

Szczecin, kwiecień 2011

BOCIAN BIAŁY *CICONIA CICONIA*

W wyniku kontroli terenu przeprowadzonej w dniu 29 marca 2011 r. ustalono lokalizację gniazd bociana znajdujących się w odległości do 5 km od planowanej Farmy Wiatrowej Trzciniec. Ze względu na termin kontroli nie można jednoznacznie określić czy wszystkie gniazda są corocznie zajęte. Gniazdo na terenie dawnego PGR Miłkowo w każdej chwili może spaść.

1. Pławno - gniazdo na słupie energetycznym, ok. 1,3 km na NW od najbliższej turbiny (53°31'5"N, 16°13'21"E, wys. 132 m n.p.m.).
2. Miłkowo PGR - gniazdo na kominie, ok. 3,5 km na NE od najbliższej turbiny (53°30'37"N, 16°20'23"E, wys. 133 m n.p.m.).
3. Machliny – gniazdo na platformie na drzewie, ok. 4,4 km na SE od najbliższej turbiny (53°28'54"N, 16°20'52"E, wys. 130 m n.p.m.).
4. Broczyno - gniazdo na kominie koło cmentarza, ok. 2,5 km na NE od najbliższej turbiny (53°31'10"N, 16°18'43"E, wys. 129 m n.p.m.).
5. Broczyno - gniazdo platforma na słupie energetycznym, ok. 2,7 km na NE od najbliższej turbiny (53°31'22"N, 16°18'39"E, wys. 116 m n.p.m.).
6. Czaplinek - gniazdo na kominie przy ul. Leśników, ok. 4 km na N od najbliższej turbiny (53°33'28"N, 16°14'16"E, wys. 129 m n.p.m.).

Liczebność bociana białego na terenie gminy Czaplinek należy do jednej z najmniej licznych w województwie zachodniopomorskim (Guziak, Jakubiec 2006). Powodem takiego stanu rzeczy jest duża lesistość i jeziorność przy małej ilości wsi, stanowiących miejsce gniazdowania. Gmina ma 38,9% zalesienia, zagęszczenie bocianów wynosi 7,9 par/100 km² (ekstrapolując - 29 par w całej gminie). Natomiast zagęszczenie par na powierzchnię użytków zielonych wynosi 19,69 (ekstrapolując – 72 pary w całej gminie). Obydwa zagęszczenia należą do dość wysokich w stosunku do innych dobrze zbadanych gmin województwa zachodniopomorskiego pod kątem występowania gatunku. Polska populacja gatunku szacowana jest na 49 900 – 55 100 par (Guziak, Jakubiec 2006). Szacowana liczebność bociana w województwie zachodniopomorskim wynosi 2 106 par, co daje ogólne zagęszczenie 9,2 pary/100 km² (3,8-4,2% polskiej populacji).

Gniazda bociana białego w najbliższym sąsiedztwie farmy wiatrowej stanowią ponad 20% całej populacji gatunku w gminie Czaplinek (ponad 8% populacji przy zagęszczeniu przeliczonym na powierzchnię użytków zielonych).

Bociany żerują przede wszystkim na użytkach zielonych, tj. łąkach i pastwiskach, uprawach koniczyny i lucerny, miedzach, w strumieniach, płytkich rzekach, starorzeczach, rowach melioracyjnych, stawach rybnych i na bagnach. Na Pomorzu stwierdzono, że średnia odległość żerowisk od gniazda bociana wynosi ok. 0,83 km, a maksymalna 3,6 km (Chylarecki, Sikora, Cenian 2009). W związku z powyższym gniazdo w Machlinach znajduje się poza zasięgiem żerowiska, gniazda w Czaplinku, Broczynie

i Miłkowie znajdują się w rejonie maksymalnych średnich wartości odległości od żerowisk i jedynie gniazdo w Pławnie zlokalizowane jest nieco ponad kilometr od skrajnej turbiny.

Podsumowując, możliwość kolizji z turbinami lęgowych bocianów białych należy ocenić na mało prawdopodobną. W przypadku najbliższej zlokalizowanej pary w Pławnie, ewentualna śmiertelność zarówno młodych jak i dorosłych w wyniku kolizji nie wpłynie w znaczący sposób na właściwy stan zachowania populacji gatunku w gminie Czaplinek (przyjmując rocznie wyprowadzenie 12-18 młodych przez 6 par). Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje fizycznej utraty siedlisk lęgowych i żerowiskowych. Odstraszający efekt siłowni może dotyczyć jedynie pary bocianów lęgowych w Pławnie. Bocian biały to gatunek objęty ochroną ścisłą, wymaga stosowania zabiegów ochrony czynnej. Polska populacja liczy 44-46 tys. par (Sikora et al. 2007). SPEC 2.

PTAKI STREFOWE

W Nadleśnictwie Czaplinek zlokalizowanych jest 6 znanych i zatwierdzonych stanowisk lęgowych ptaków objętych ochroną strefową na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (dane uzyskane w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie materiałów pochodzących z Nadleśnictwa).

1. **Bielik** *Haliaeetus albicilla* – lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i około 11 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na północny-wschód od Miłkowa (L. Juchowo).

Bielik podlega ochronie ścisłej. Objęty jest ochroną strefową - całoroczną w promieniu 200 m od gniazda i okresową (1 I-31 VII) w promieniu 500 m. Ujęty w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako LC¹ (Głowaciński Z. 2001). Polska populacja liczy 600-670 par (Sikora et al. 2007). SPEC 1.

2. **Bielik** *Haliaeetus albicilla* - lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i ponad 11 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na północny-wschód od Czaplinka (L. Łubowo).

3. **Bocian czarny** *Ciconia nigra* – lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i około 10 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na północny-wschód od Miłkowa (L. Juchowo).

Bocian czarny podlega ochronie ścisłej i wymaga stosowania zabiegów ochrony czynnej. Objęty jest ochroną strefową - całoroczną w promieniu 100 m od gniazda, okreso-

¹ LC – gatunek w kraju niewykazujący na razie regresu populacyjnego i nienależący do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwałe.

wą w promieniu 500 m od gniazda (w okresie 15 marca-31 sierpnia). Polska populacja liczy 1,1-1,2 tys. par (Sikora et al. 2007). SPEC 2.

4. **Bocian czarny** *Ciconia nigra* – lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i około 9 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na północny-wschód od Miłkowa (L. Juchowo).

5. **Orlik krzykliwy** *Aquila pomarina* – lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i około 11 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na wschód od Miłkowa (L. Woro-wo).

Orlik krzykliwy podlega ochronie ścisłej. Objęty jest ochroną strefową - całoroczną w promieniu 100 m od gniazda i okresową (1 III-31 VIII) w promieniu 500 m. Ujęty w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako LC² (Głowaciński Z. 2001). Polska populacja liczy 1,8-2 tys. par (Sikora et al. 2007). SPEC 2.

6. **Puchacz** *Bubo bubo* - lęgowy w odległości ponad 5 km od granic farmy i ponad 14 km od skrajnej turbiny. Strefa znajduje się na północny-wschód od Czaplinka (L. Międzylesie).

Puchacz podlega ochronie ścisłej i wymaga stosowania zabiegów ochrony czynnej. Objęty jest ochroną strefową - całoroczną w promieniu 200 m od gniazda i okresową (1 I-31 VII) w promieniu 500 m. Ujęty w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako NT³ (Głowaciński Z. 2001). Polska populacja liczy 250-270 par (Sikora et al. 2007). SPEC 3.

Nadana gatunkowi rangę specjalnej troski SPEC (Species of European Conservation Concern), określoną przez międzynarodową federację BirdLife International, uwzględniającą kategorie zagrożenia oraz charakter występowania gatunku w Europie i na Świecie:

SPEC 1 – gatunki zagrożone w skali globalnej;

SPEC 2 – gatunki zagrożone, których europejska populacja przekracza 50% populacji światowej i których stan zachowania uznano za niekorzystny;

SPEC 3 – gatunki zagrożone, których europejska populacja nie przekracza 50% populacji światowej i których stan zachowania w Europie uznano za niekorzystny.

Z uwagi na znaczne oddalenie znanych stanowisk lęgowych ptaków strefowych od skrajnych turbin farmy wiatrowej Trzciniec/Czaplinek, kolizja ich z turbinami jest mało prawdopodobna. Znaczne odsunięcie turbin od stref ochronnych jest głównym czynnikiem minimalizującym wpływ farmy wiatrowej na ww. gatunki. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje fizycznej utraty siedlisk lęgowych i żerowiskowych. Nie wystąpi tu również odstraszaający efekt siłowni. Efekt bariery wymuszający zmianę tras

² LC – gatunek w kraju niewykazujący na razie regresu populacyjnego i nienależący do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwale.

³ NT – gatunek niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia.

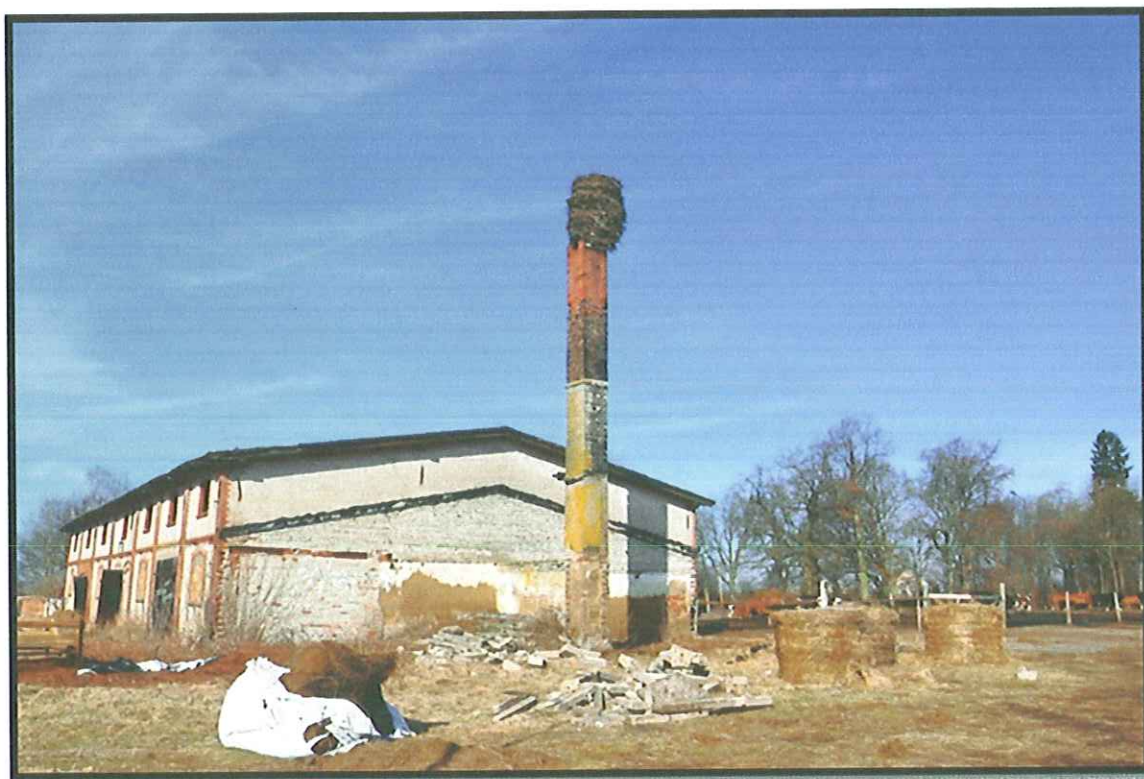
przelotów (orlik krzykliwy, bocian czarny) dotyczyć może jedynie okresu wędrówek. Lokalizacja farmy w znacznym oddaleniu od stref lęgowych ww. gatunków nie będzie negatywnie wpływać na właściwy stan zachowania ich lokalnych populacji.

LITERATURA

- BirdLife International. 2004. Birds in the European Union: a status assessment. Wageningen, The Netherlands: BirdLife International.
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL. Warszawa.
- Guziak R., Jakubiec Z. (red.). 2004. Bocian biały *Ciconia ciconia* (L.) w Polsce w roku 2004. Wyniki VI Międzynarodowego Spisu Bociana Białego. PTPP pro Natura. Wrocław.
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Waloryzacja przyrodnicza Gminy Czaplinek. Operat generalny. 2004. BKP. Szczecin.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).

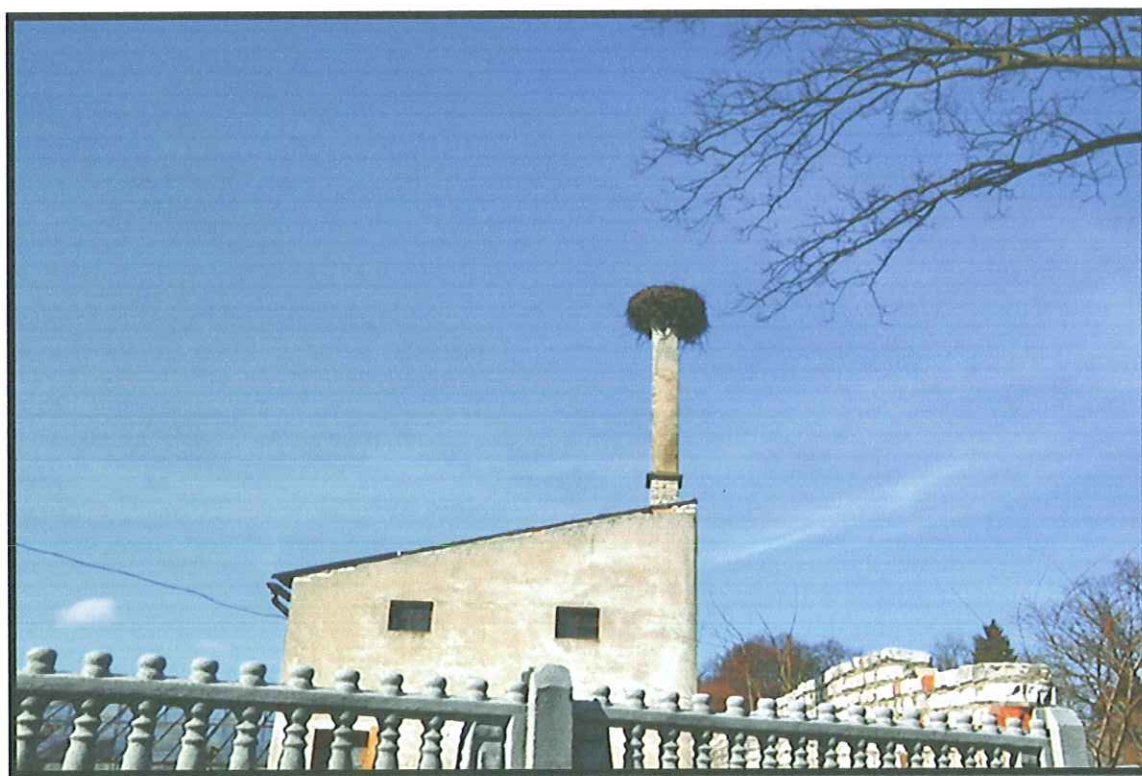
Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Pławnie (53°31'5"N, 16°13'21"E)

Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Milkowie (53°30'37"N, 16°20'23"E)

Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Machlinach (53°28'54"N, 16°20'52"E)

Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Broczynie (53°31'10"N, 16°18'43"E)

Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Broczynie (53°31'22"N, 16°18'39"E)

Gniazdo bociana białego *Ciconia ciconia* w Czaplinku (53°33'28"N, 16°14'16"E)

Lokalizacja gniazd bociana białego Ciconia ciconia w sąsiedztwie farmy wiatrowej

